

Langevarjundusnõuded

I peatükk Üldsätted

1. Nõuete reguleerimisala ja kehtivus

- 1) Käesolevates nõuetes sätestatakse langevarjunduse korraldamise ja selle ohutuse tagamise alused.
- 2) Langevarjundus tähendab tegevusi, mis on seotud:
 - a) langevarjuhüpete ettekavatsetud sooritamisega õhusõidukist;
 - b) selleks vajaliku langevarjuvarustuse käsitlemise, kasutamise ja hooldamisega;
 - c) langevarjurite ja teiste langevarjundusspetsialistide koolitamisega.

2. Mõisted

Algkoolitus – koolituse osa, mis tagab langevarjuhüpete sooritamiseks vajaliku algväljaõppe ja lõpeb A-kategooria pädevusnõuete täitmisega;

Avamisautomaat – varuvarju avamisautomaat ja põhivarju avamisautomaat;

Dessanthüpe – langevarjuhüpe, mille sooritamiseks kasutatakse dessantvarju;

Dessantvari – põhivari, mis ei ole tiibvari;

FAI (pr k *Fédération Aéronautique Internationale*) on Rahvusvaheline Lennuspordi Föderatsioon;

Hüppekoolitus – koolituse osa, mis seisneb langevarjuhüpete praktilises sooritamises;

Kontrollorgan – Eesti Lennuspordi Föderatsiooni langevarjukomitee;

Koolitaja – alg-, põhi- ja täiendkoolitust andev koolitusorganisatsioon ning tema koolituspersonal;

Koolitus – õppeprotsess, mille käigus õpilane või langevarjur omandab langevarjuhüpete ohutuks sooritamiseks vajalikke teadmiseid ja oskuseid;

Langevari – põhivari, varuvari ja rakmed ehk kandesüsteem;

Langevarjuintsident – muu langevarjuhüppe sooritamise seotud, lennu- või hüppeohutust mõjutav, kuid mitte langevarjuõnnetusega lõppenud sündmus, sealhulgas varuvarju kasutamine;

Langevarjuõnnetus – langevarjuhüppe sooritamisega seotud lennuõnnetus, st õnnetusjuhtum, mis põhjustab kellegi surma või raske tervisekahjustuse või mille tulemusena saab õhusõiduk tõsiseid vigastusi, on teadmata kadunud või asub ligipääsmatus kohas;

Langevarjur-õpilane – õpilane, kes omandab teadmisi algkoolituse käigus;

Põhikoolitus – koolituse osa, mis tagab langevarjuhüpete iseseisvaks sooritamiseks vajaliku väljaõppe ja lõpeb B-kategooria pädevusnõuete täitmisega;

Pädevustunnistus – dokument, mis näitab tunnistuse valdaja langevarjualaste teadmiste ja praktiliste oskuste taset ning kinnitab tema lubamist kindlaksmääratud ülesannete täitmisele, samuti tasemele vastavate sportlike langevarjuhüpete sooritamisele;

Tandemõpilane – õpilane, kes omandab teadmisi tandemkoolituse käigus;

Tandemhüpe – langevarjuhüpe, mille sooritavad kaks langevarjurit ühise selleks ettenähtud langevarjuga.

Tiibvari – juhitud põhi- või varuvari, mis omandab avamisprotsessis õhuga täitudes tiivakuju ning mille liikumisel läbi õhumassi tekib aerodünaamiline tõstejõud;

Täiendkoolitus – põhikoolitusele järgnev koolituse osa, mis tagab koolitatavale täiendväljaõppe kõrgema kategooria (C- või D-kategooria) saamiseks või eraldi reguleeritud langevarjunduse alaliikidega tegelemiseks;

Viithüpe – langevarjuhüpe, mille puhul langevarjur avab langevarju iseseisvalt pärast õhusõidukist eraldumist;

Õpilane – langevarjur-õpilane ja tandemõpilane;

II peatükk

Langevarjude lennukõlblikkus ja hooldus

3. Eestis kasutatav varustus

1. Eestis tohib kasutada langevarje ja avamisautomaate, mis on tunnustatud, kontrollitud ja hooldatud vastavalt käesolevale eeskirjale ja valmistajapoolsetele nõuetele.
2. Kui langevarju või avamisautomaadi tootja ei ole andnud tootele maksimaalset kasutusaeaga, loetakse maksimaalseks kasutusajaks 20 aastat selle tootmiskuupäevast.

4. Langevarju pass

1. Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema pass, kuhu kantakse selle andmed, teostatud ülevaatused ja hooldetööd, omanikuvahetused, kasutuskordade arv (kui tootja seda nõuab) ja varuvarju pakkimised.
2. Passi väljastab langevarju või avamisautomaadi esmase ülevaatuseteostamisel varuvarjupakkija või hooldemeister, kellele omanik peab esitama järgmised andmed:
 - 1) seadme tüüp, valmistaja ja valmistajamaa;

- 2) seadme valmistusaeg ja seerianumber;
 - 3) senine kasutuskordade arv, kui tootja seda nõuab;
 - 4) viimase tehnilise ülevaatuskuupäev ja selle teostaja nimi;
 - 5) välisriigis väljastatud analoogne dokument (kui on olemas; impordil);
 - 6) tõendid seadme omandamise õiguspärasusest (kontrollija nõudmisel).
3. Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema tunnusmärged (nt seerianumber), mis on kantud langevarju passi.

5. Pakkimine ja kontroll

1. Hüpetel kasutatavad langevarjud peavad olema pakitud valmistaja juhendis määratud ajavahemiku jooksul. Kui valmistaja pole määranud lühemaid pakkimisperioode, peab langevari olema pakitud mitte varem kui kuus kuud enne iga hüpet.
2. Põhivarje võib iseseisvalt pakkida vastavat koolitust saanud isik. Koolitusorganisatsiooni määratud pädevate isikute kontrolli all ja vastutusel võivad põhivarju pakkida ka teised isikud.
3. Varuvarje võib pakkida Kontrollorgani peetavasse registrisse kantud vastava pädevusega isik. Pakitud varulangevari tuleb plommida pakkija isikliku tunnusmärgiga. Iga pakkimine tuleb märkida varulangevarju passi. Varuvarju pakkimisel peab iga kord kontrollima nii varuvarju kui rakmeid.
4. Pakkija peab kontrollima langevarju iga pakkimise käigus või kahtluse korral, et see on vigastatud.
5. Iga langevari ja avamisautomaat peab arvelevõtmisel läbima ülevaatused. Kui valmistaja pole määranud lühemaid kontrollperioode, peab langevari olema üle vaadatud mitte rohkem kui 12 kuud enne iga hüpet. Langevarju ülevaatused võib teostada varuvarjupakkija või hooldemeister. Avamisautomaatide ülevaatused teostatakse vastavalt valmistaja nõuetele.

6. Remont ja säilitamine

1. Langevarjude remonditöid ja osade vahetust võib teha Kontrollorganis registreeritud vastava pädevusega isik, kes teeb tehtu kohta langevarju passi sellekohase märke. Rakmete, varuvarju ja varuvarju avamisautomaadi muudatused peavad olema valmistaja poolt heaks kiidetud.
2. Langevarju kasutamisel ei või ületada valmistaja poolt ette nähtud maksimaalset kasutusaega.
3. Langevarje ja avamisautomaate tuleb säilitada vastavalt valmistaja nõuetele.

III peatükk Langevarjurite ja langevarjundusspetsialistide pädevus- ja tervisenõuded

I jagu Nõuded vanuse ja tervise osas

7. Vanus

1. Langevarjur, välja arvatud tandemõpilane, peab olema vähemalt 15 aastat vana.
2. Noorem kui 18-aastane isik võib hüppekoolituses osaleda vanema või hooldaja kirjalikul nõusolekul.

8. Tervislik seisund

1. Enne esimest hüpet esitab langevarjur koolitajale kirjaliku, Kontrollorgani poolt kinnitatud vormile vastava kinnituse oma tervisliku seisundi kohta. Alla 18-aastase langevarjuri tervisliku seisundi kinnitab vanem või hooldaja oma allkirjaga. Kinnitus tervisliku seisundi kinnituse kohta on kehtiv kalendriaasta lõpuni.
2. Koolitajal on õigus nõuda langevarjurilt arstliku tervisekontrolli läbimist isikliku kinnituse esitamisest hoolimata.
3. Instruktori tervislik seisund peab vastama Kontrollorgani poolt kehtestatud nõuetele.
4. Koolitaja peab säilitama langevarjurite poolt esitatud kinnitused oma tervisliku seisundi kohta ja koopiad tervisekontrolli otsustest vähemalt 12 kuud pärast nende kehtivuse lõppemist.

II jagu Langevarjurite pädevusnõuded

9. Langevarjuri pädevus

1. Langevarjuri pädevuskategooriad on langevarjur-õpilane, tandemõpilane ning A-, B-, C- ja D-kategooria langevarjur.
2. Langevarjurile, kes on täitnud A-, B-, C- või D-pädevuskategooria omistamiseks vajalikud miinimumnõuded, väljastab Kontrollorgan või muu FAI poolt selleks volitatud isik tema taotluse alusel rahvusvahelise pädevussertifikaadi (FAI *International Parachutist Certificate*).
3. Rahvusvahelisi pädevussertifikaate tunnustatakse Eestis võrdselt Eesti rahvuslike pädevussertifikaatidega sõltumata sellest, millises FAI liikmesriigis nad välja on antud.
4. Langevarjuri pädevus on kehtiv, kui langevarjur on eelmise kalendriaasta jooksul sooritanud vähemalt 10 viithüpet. Vastasel juhul tuleb need pädevuse kehtivuse taastamiseks sooritada instruktori järelevalve all ning uuesti sooritada vastava pädevuskategooria saamiseks ette nähtud eksam.
5. Kõik käesolevas jaos mainitud viithüpped peavad olema stabiilsed ning kontrollitud, stabiilse avamisega, ning võivad sisaldada kindlaid manöövreid ja kujundeid. AFF hüpe loetakse viithüppeks.

§ 10. Langevarjur-õpilane

Langevarjur-õpilane osaleb algkoolitusel. Enne esimest hüpet peab ta olema omandanud piisavad teadmised langevarjuhüppest ja varuvarju kasutamisest ning sooritama varuvarjuprotseduuride harjutuse simulaatoril ja kirjaliku eksami algkoolituse teooriaosas käsitletud teemade kohta.

§ 11. Tandemõpilane

Tandemõpilane osaleb tandemkoolitusel. Enne esimest hüpet peab ta olema omandanud piisavad teadmised tegutsemisest õhusõidukis, väljahüppel, vabalangemisel ja langevarju all.

12. A-kategooria langevarjur

1. A-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:
 - 1) sooritanud 25 viithüpet;
 - 2) viibinud vabalangemises kokku 5 minutit;
 - 3) sooritanud 5 grupihüpet vähemalt 2 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
 - 4) demonstreerinud võimet kontrollida kehaasendit vabalangemises;
 - 5) demonstreerinud võimet maanduda 50 meetri raadiusega ringi 10 määratud hüppel;
 - 6) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.
2. A-kategooria langevarjuril on õigus:
 - 1) sooritada langevarjuhüppeid instruktori otsese juhendamise ja kontrolli all;
 - 2) pakkida õpitud ja hüppel kasutatavat põhivarju C-või kõrgema kategooria langevarjuri kontrolli all.

13. B-kategooria langevarjur

1. B-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:
 - 1) täitnud kõik A-kategooria nõuded;
 - 2) sooritanud 50 viithüpet;
 - 3) viibinud vabalangemises kokku 30 minutit;
 - 4) sooritanud 10 grupihüpet, sh vähemalt 5 hüpet vähemalt 3 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
 - 5) demonstreerinud võimet iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju;
 - 6) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.
2. B-kategooria langevarjuril on õigus:
 - 1) iseseisvalt sooritada langevarjuhüppeid kontrollitud tingimustes, st olukorras, kus otsused hüppetegevuse alustamise ja lõpetamise kohta võtab vastu hüppepaigas viibiv instruktor;
 - 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

14. C-kategooria langevarjur

1. C-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:
 - 1) vähemalt 18-aastane;
 - 2) täitnud kõik B-kategooria nõuded;
 - 3) sooritanud 200 viithüpet;
 - 4) viibinud vabalangemises kokku 60 minutit;

- 5) sooritanud 50 grupihüpet, sh vähemalt 10 hüpet vähemalt 4 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
 - 6) tundma kehtivaid lennunduseeskirju ulatuses, mis võimaldab tal iseseisvalt korraldada langevarjuhüppeid;
 - 7) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.
2. C-kategooria langevarjuril on õigus:
- 1) iseseisvalt sooritada ja korraldada langevarjuhüppeid omal vastutusel;
 - 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

§ 15. D-kategooria langevarjur

1. D-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:
 - 1) täitnud kõik C-kategooria nõuded;
 - 2) sooritanud 500 viithüpet;
 - 3) viibinud vabalangemises kokku 180 minutit;
 - 4) sooritanud Kontrollorgani poolt kinnitatud sisuga kirjaliku kategooriaeksami.
2. D-kategooria langevarjuril on õigus:
 - 1) iseseisvalt sooritada ja korraldada langevarjuhüppeid omal vastutusel;
 - 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

III jagu Koolituspersonali pädevusnõuded

16. Instruktorid

1. Instruktorid on dessantinstruktor, IAD-instruktor, AFF-instruktor ja tandemstruktor.
2. Langevarjurile, kes on täitnud kõik vastava instruktori pädevuskategooria omistamiseks vajalikud nõuded, läbinud kinnitatud õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku eksami, väljastab Kontrollorgan tema taotluse alusel instruktori pädevustunnistuse.
3. Instruktoril on õigus läbi viia teoreetilist, praktilist ja hüppekoolitust vastavalt koolitusmetoodikatele, mille osas tal on kehtiv ja värske pädevus.
4. Instruktori pädevus on kehtiv, kui ta on:
 - 1) selle omandanud või taastanud jooksva kalendriaastal või
 - 2) täitnud eelmisel kalendriaastal vastava pädevuskategooria säilitamise nõuded ning esitanud Kontrollorganile kinnituse nõuete täitmise kohta.
5. Instruktori pädevus on värske, kui pädevuse omandamisest või taastamisest või viimasest tema poolt vastava metoodika kohaselt läbi viidud koolitushüppel on möödunud vähem kui 3 kuud või kui ta on täitnud vastava pädevuskategooria kohased värskendusnõuded.
6. Instruktor peab:
 - 1) tundma oma pädevusele vastavat koolitusmetoodikat ja koolitusorganisatsioonis kasutatavaid õppeprogramme;
 - 2) tundma koolitusorganisatsioonis kasutatavaid langevarje, nende tehnilisi omadusi ja pakkimist;
 - 3) tundma õppeprotsessis ja langevarjuhüpetel kasutatavaid abivahendeid;

- 4) teadma instruktori kohustusi ja vastutust koolituse, sh hüppekoolituse läbiviimise ajal;
 - 5) tundma tema poolt õpetatavate langevarjuhüppeliikide sooritamise teoreetilisi küsimusi, praktilist teostamist ja õpetamise metoodikat;
 - 6) teadma ja täitma koolitusorganisatsioonis kasutatavatel õhusõidukitelt langevarjuhüpete sooritamise korda;
 - 7) oskama teostada langevarjurite stardieelset kontrolli.
7. Instruktor vastutab tema järelevalve all hüppavate langevarjur-õpilaste, tandem-õpilaste ja A-kategooria langevarjurite hüpete ohutu korraldamise eest.

17. Dessantinstruktor

1. Dessantinstruktor võib läbi viia dessantkoolitust.
2. Dessantinstruktori pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 18-aastane;
 - 2) omama vähemalt 100 langevarjuhüppe sooritamise dokumentaalselt tõendatud kogemust.
3. Pädevuse säilitamiseks peab dessantinstruktor kalendriaasta jooksul:
 - 1) läbi viima vähemalt ühe dessantkoolituse maakoolituse;
 - 2) läbi viima vähemalt 12 dessantkoolituse hüpet.
4. Pädevuse taastamiseks peab dessantinstruktor täitma lõikes 3 sätestatud nõuded kehtiva pädevusega dessantinstruktori otsese järelevalve all.

18. IAD-instruktor

1. IAD-instruktor võib läbi viia IAD- ja SL-koolitust.
2. IAD-instruktori pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 18-aastane;
 - 2) omama viimase 12 kuu jooksul pidevalt kehtinud C- või D-kategooria langevarjuri pädevust;
 - 3) omama vähemalt 300 viithüppe dokumentaalselt tõendatud kogemust.
3. Pädevuse säilitamiseks peab IAD-instruktor kalendriaasta jooksul:
 - 1) sooritama vähemalt 40 langevarjuhüpet;
 - 2) läbi viima vähemalt ühe IAD- või SL-maakoolituse;
 - 3) läbi viima vähemalt 15 IAD- või SL-koolitushüpet.
4. Pädevuse värskendamiseks peab IAD-instruktor olema viimase kolme kuu jooksul sooritanud vähemalt kolm langevarjuhüpet.
5. Pädevuse taastamiseks peab IAD-instruktor:
 - 1) olema viimase 12 kuu jooksul sooritanud vähemalt 40 langevarjuhüpet või viimase 3 kuu jooksul vähemalt 25 langevarjuhüpet;
 - 2) pidama vähemalt ühe IAD- või SL-maakoolituse kehtiva pädevusega IAD-instruktori otsese järelevalve all;
 - 3) läbi viima vähemalt ühe IAD- või SL-koolitushüppe kehtiva pädevusega IAD-instruktori otsese järelevalve all.

19. AFF-instruktor

1. AFF-instruktor võib läbi viia AFF-koolitust.
2. AFF instruktori pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 21-aastane;
 - 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
 - 3) olema viibinud vabalangemises 360 minutit.
3. Pädevuse säilitamiseks peab AFF-instruktor kalendriaasta jooksul:
 - 1) sooritama vähemalt 40 viithüpet;
 - 2) läbi viima vähemalt ühe AFF-maakoolituse;
 - 3) läbi viima vähemalt 15 AFF-koolitushüpet.
4. Pädevuse värskendamiseks peab AFF-instruktor:
 - 1) olema viimase 3 kuu jooksul sooritanud vähemalt 10 viithüpet;
 - 2) pärast eelmise punkti nõuete täitmist rahuldavalt sooritama vähemalt ühe AFF-testhüppe, kus õpilase rollis on langevarjur, kellel on või on olnud AFF-instruktori pädevus.
5. Pädevuse taastamiseks peab AFF-instruktor:
 - 1) olema viimase 12 kuu jooksul sooritanud vähemalt 40 viithüpet või viimase 3 kuu jooksul vähemalt 25 viithüpet;
 - 2) pärast eelmise punkti nõuete täitmist rahuldavalt sooritama AFF-instruktori teooriaeksami ning vähemalt ühe AFF-testhüppe, kus õpilase rollis on kehtiva pädevusega AFF-instruktor;
 - 3) pidama vähemalt ühe AFF-maakoolituse kehtiva pädevusega AFF-instruktori otsese järelevalve all.

20. Tandeminstruktor

1. Tandeminstruktor võib läbi viia tandemkoolitust.
2. Tandeminstruktori pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 21-aastane;
 - 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
 - 3) olema viibinud vabalangemises 300 minutit;
 - 4) vastama tandemlangevarju valmistaja poolsetele täiendavatele nõuetele.

Pädevusesäilitamiseks peab tandeminstruktor kalendriaasta jooksul:

- 1) sooritama vähemalt 40 viithüpet;
 - 2) läbi viima vähemalt ühe tandem-maakoolituse;
 - 3) läbi viima vähemalt 15 tandemhüpet.
3. Pädevuse värskendamiseks peab tandeminstruktor:
 - 1) olema viimase 3 kuu jooksul sooritanud vähemalt 3 viithüpet;
 - 2) pärast eelmise punkti nõuete täitmist rahuldavalt sooritama vähemalt ühe tandemhüppe, kus õpilase rollis on langevarjur, kellel on kehtiv B- või kõrgema kategooria pädevus.

4. Pädevuse taastamiseks peab tandeminstruktor:
 - 1) olema viimase 12 kuu jooksul sooritanud vähemalt 40 viithüpet või viimase 3 kuu jooksul vähemalt 25 viithüpet;
 - 2) pärast eelmise punkti nõuete täitmist rahuldavalt sooritama tandeminstruktori teoriaeksami ning vähemalt ühe tandemhüppe, kus õpilase rollis on kehtiva pädevusega tandeminstruktor.

21. Maakoolitaja

1. Maakoolitaja on vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud langevarjur, kes viib koolitusülema kirjalikul loal ja instruktori järelevalve all läbi algkoolituse teooria- ja praktikatunde.
2. Maakoolitaja peab olema vähemalt 18-aastane.
3. IAD-, SL- ja AFF-koolituse maakoolitajal peab olema kehtiv C- või D- kategooria pädevus. Dessantkoolituse maakoolitajal peab olema vähemalt 100 langevarjuhüppe sooritamise dokumentaalselt tõendatud kogemus.

22. Hüppekoolitaja

1. Hüppekoolitaja on vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud langevarjur, kes juhendab koolitusülema kirjalikul loal ja instruktori järelevalve all viithüppeid sooritavaid langevarjur-õpilasi.
2. Hüppekoolitaja peab olema vähemalt 18-aastane.
3. Hüppekoolitajal peab olema kehtiv C- või D-kategooria pädevus.

23. Pakkimiskoolitaja

1. Pakkimiskoolitaja on vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud langevarjur, kes õpetab koolitusülema kirjalikul loal põhivarjude pakkimist ning võtab vastu põhivarjude pakkimiseksameid.
2. Pakkimiskoolitaja peab olema vähemalt 18-aastane.
3. Pakkimiskoolitajal peab olema vähemalt 50 koolituses kasutatavat tüüpi langevarju iseseisva pakkimise dokumentaalselt tõendatud kogemus.

IV jagu Pädevusnõuded

24. Varuvarjupakkija

1. Varuvarjupakkija pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 18-aastane;
 - 2) olema läbinud Kontrollorgani poolt kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku ja praktilise eksami.

2. Varuvarjupakkijal on õigus iseseisvalt pakkida neid varuvarjutüüpe, mis on loetletud tema pädevustunnistusel ning teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatus. Varuvarju pakkimisel juhindub varuvarjupakkija nii varuvarju kui ranitsa tootjate pakkimishetkel kehtivaist nõuetest.
3. Varuvarjupakkija peab pidama logiraamatut, kuhu ta registreerib kronoloogilises järjekorras kõik varuvarjupakkimised ja teostatud varustuse ülevaatused.

Logiraamatusse kantakse:

- 1) varustuse omaniku nimi ja kontaktandmed;
 - 2) põhivarju, varuvarju, rakmete ja avamisautomaadi mudel, seerianumber ja tootmise kuupäev;
 - 3) töö tegemise kuupäev, ülevaatusel avastatud puudused ja teostatud tööde sisu.
4. Varuvarjupakkija pädevus kehtib selle omandamise kalendriaasta lõpuni ning pikeneb automaatselt iga järgmise kalendriaasta lõpuni, kui varuvarjupakkija on jooksva kalendriaastal pakkinud vähemalt 5 varuvarju ning esitanud kontrollorganile vastavasisulise kinnituse.
 5. Peatunud pädevuse taastamiseks peab varuvarjupakkija:
 - 1) rahuldavalt sooritama kirjaliku eksami;
 - 2) pakkima ja kontrollima vähemalt 3 varuvarju kehtiva pädevusega varuvarjupakkija otsese järelevalve all.
 6. Varuvarjupakkija kohus on teatada hooldemeistrile langevarjuvarustuse juures avastatud puudustest.

25. Hooldemeister

1. Hooldemeistri pädevuse taotleja peab:
 - 1) olema vähemalt 18-aastane;
 - 2) olema läbinud Kontrollorgani poolt kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku ja praktilise eksami.
2. Hooldemeistril on õigus:
 - 1) teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatus;
 - 2) teostada langevarjude ja avamisautomaatide remonttöid tootja poolt lubatud ulatuses.
3. Hooldemeister peab pidama logiraamatut, kuhu ta registreerib kronoloogilises järjekorras kõik teostatud varustuse ülevaatused ja remonttööd.

Logiraamatusse kantakse:

- 1) varustuse omaniku nimi ja kontaktandmed;
 - 2) põhivarju, varuvarju, rakmete ja avamisautomaadi mudel, seerianumber ja tootmise kuupäev;
 - 3) töö tegemise kuupäev, ülevaatusel avastatud puudused ja teostatud tööde sisu.
4. Hooldemeistri pädevus kehtib selle omandamise kalendriaasta lõpuni ning pikeneb automaatselt iga järgmise kalendriaasta lõpuni, kui varuvarjupakkija on jooksva kalendriaastal teostanud vähemalt 5 varustuse remonttööd ning esitanud Kontrollorganile vastavasisulise kinnituse.

5. Peatunud pädevuse taastamiseks peab hooldemeister:
 - 1) rahuldavalt sooritama kirjaliku eksami;
 - 2) teostama vähemalt 3 remonttööd kehtiva pädevusega hooldemeistri otsese järelevalve all.

IV peatükk **Langevarjuhüpete sooritamine**

26. Langevarjuhüpete korraldamine

1. Langevarjuhüppeid võib korraldada C- või D-kategooria pädevusega langevarjur ja kontrollorganis registreeritud koolitusorganisatsioon.
2. Langevarjuhüpetel tuleb järgida lennuvälja ja õhuruumi kasutamise reegleid ning lennuliiklusteenindusorgani juhendeid.
3. Igal langevarjuhüppelennul peab olema eelnevalt kindlaksmääratud tõsupealik, kes kooskõlastab õhusõiduki kapteniga hüppekõrgused, lennuringide arvu ja suunad, signaalid, langevarjurite eraldumiskoha õhusõidukist ja vajalikud intervallid langevarjurite eraldumiste vahel.
4. Langevarjuhüpete sooritamise ajal peab maandumispaiga ja õhusõiduki vahel olema raadioside, välja arvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult C- või D-kategooria langevarjurid.

27. Langevarjuri kohustused hüppel

1. Langevarjuhüppel peab põhivari olema täielikult avanenud valmistaja poolt kindlaks määratud minimaalsel kõrgusel. Kui valmistaja pole minimaalset avamiskõrgust kindlaks määranud, loetakse minimaalseks avamiskõrguseks põhivarju puhul 600 m ja tandemvarju puhul 1000 m maapinnast.
2. Kui langevarjur kavatseb avada langevarju kõrgemal kui 1200 m maapinnast, peab ta sellest eelnevalt teavitama teisi langevarjureid ja õhusõiduki kaptenit.
3. Langevarjuhüpete sooritamise ajal on langevarjur kohustatud pidevalt jälgima ümbrust alates lennukist eraldumise hetkest kuni maandumiseni, vältimaks ohtlike lähenemisi ja kokkupõrkeid õhus.
4. Langevarjuhüppeid ei tohi sooritada:
 - 1) alkoholi- või narkojoobes;
 - 2) kui langevarjuri füüsiline või psüühiline seisund ei luba hüpet ohutult sooritada.

28. Õhusõiduk ja selle meeskond

1. Langevarjuhüppelende sooritava õhusõiduki kapten peab:
 - 1) omama vähemalt 70 lennutundi kaptenina;
 - 2) olema instrueeritud hüppelennu kogemustega piloodi poolt;
 - 3) õpilashüpete sooritamise puhul olema sooritanud vähemalt 3 kontroll-lendu
2. Õhusõiduk peab olema kohaldatud langevarjuhüpeteks vastavalt lennukäsiraamatu nõuetele ja omama selleks vastavat varustust.

3. Kui langevarju avamisseade on kinnitatud õhusõidukisse, peab langevarjuhüpete ajal õhusõidukis olema kättesaadavas kohas nuga.
4. Kui õhusõiduki uks on avatud, peavad kõik langevarjudega varustamata või hüppekoolitusele mittelubatud isikud olema kinnitatud turvavöödega.

29. Langevarjuri varustus

1. Langevarjuhüppeid tohib sooritada langevarjuga, mille passis on kõlblikkuse mäрге ning mille põhi- ja varuvari on kinnitatud ühise kandesüsteemi külge.
2. Kuni B-kategooria omandamiseni ning tandemhüpetel peab langevarjul olema varu- või põhivarju avamisautomaat, välja arvatud juhul, kui langevarju avamismehhanism on kinnitatud õhusõiduki külge. Avamisautomaat peab olema õhus mitte-eraldatava varju küljes. Instruktoril on õigus nõuda langevarjurilt avamisautomaadi kasutamist ka pärast B-kategooria omandamist.
3. Kui põhivari on eraldatav või hüpe toimub kõrgemalt kui 1000 m, peab varustuse hulka kuuluma visuaalne kõrgusmõõtja.
4. Langevarjuri varustusse peab kuuluma langevarju troppide läbilõikamiseks sobilik nuga, kui kasutataval langevarjul on võimalik põhikuplist eraldumine. Nuga peab olema kättesaadav mõlema käega ja kinnitatud viisil, mis välistab selle iseenesliku ärakukkumise.
5. Kuni D-kategooria omandamiseni peab langevarjur kandma peakaitset hüppe ajal ning õhusõiduki liikumisel madalamal kui 300m. Kaamerakiivrid peavad õhusõiduki liikumisel madalamal kui 300 m olema kinnitatud pähe või hüpaja varustuse külge.
6. Kui lennatakse kõrgemal kui 4500 m maapinnast, peavad õhusõidukis olema kõigile langevarjuritele kättesaadavad hapnikuaparaadid. Kõrgusel üle 6000 m maapinnast peavad langevarjuritel olema individuaalsed hapnikuaparaadid nii õhusõidukis kui hüppe ajal ja langevarjudel avamisautomaadid.
7. Kui langevarjur kasutab hüppe ajal sellist lisavarustust, mis oluliselt mõjutab vabalangemist, peab tal olema vähemalt C-kategooria pädevus ning kasutatava lisavarustuse valmistaja poolt tunnustatud ettevalmistus selle kasutamiseks. Lisavarustus peab hüppe ajal tekkinud avariiolekorras olema kergesti eemaldatav ning vajadusel varustatud langemiskiirust pidurdava süsteemiga, et oleks välditud kahjustused selle langemisel maapinnale või ehitistele.
8. Hüppel kasutatavate lisavarustuse kinnitused peavad olema tehniliselt teostatud selliselt, et need ei muutuks ohtlikuks langevarjurile või teda ümbritsevatele õhusõidukist eraldumisel, vabalangemisel ja langevarju avanemisprotsessis. Lisavarustus ei tohi segada langevarju juhtkäepidemete ja noa kasutamist. Lisavarustuse kasutamisest tuleb teavitada õhusõiduki kaptenit ja teisi langevarjureid enne õhusõiduki pardale minemist.
9. Langevarjur ei tohi endaga hüppele kaasa võtta esemeid, mis võivad takistada teda õhus tegutsemisel, langevarju juhtkäepidemete kasutamisel ja maandumisel.
10. Kui langevarjuril ei ole D-kategooria pädevust, peavad hüppele kaasavõetavad foto- või videokaamerad olema kinnitatud kiivri või muu langevarjuriga püsivalt ühendatud

varustuselemendi külge ning nende kasutamine vabalangemises peab olema võimalik ilma käte abita. Kui langevarjuril ei ole vähemalt C-kategooria pädevust, tohib ta kaamera hüppele kaasa võtta vaid langevarjuinstruktori eelneval loal.

30. Tiivakoormus

Tiibvarjude lubatud suurus sõltub langevarjuri massist ja kogemusest.

Kui langevarju tootja ei ole määranud teisiti, leitakse kuni 200 tiibvarjuga sooritatud langevarjuhüppe kogemusega langevarjuritel minimaalne lubatud kupli suurus alltoodud tabeli abil.

Vasakpoolsest veerust leitakse langevarjuri mass, ülemisest reast kupli suurus ja neile vastavast tabeli lahtrist minimaalne hüpete arv, mille puhul sellise massiga langevarjur võib sellise suurusega varjuga hüpata.

m²	20,5	19,5	17,7	15,8	13,9	12,6
ft²	220	210	190	170	150	135
40 kg	0	0	10	20	30	45
45 kg	0	0	10	25	40	60
50 kg	0	5	10	30	50	70
55 kg	0	5	10	40	80	100
60 kg	10	10	30	50	90	120
65 kg	20	25	50	60	100	150
70 kg	30	35	60	80	100	200
75 kg	40	45	90	100	150	200
80 kg	50	55	100	150	200	-
85 kg	60	65	110	150	200	-
90 kg	70	80	130	150	-	-
95 kg	80	100	150	200	-	-
100 kg	100	100	150	-	-	-
105 kg	100	150	200	-	-	-
110 kg	150	150	200	-	-	-
115 kg	150	200	-	-	-	-
120 kg	200	200	-	-	-	-
125 kg	200	-	-	-	-	-

31. Maandumiskoht

1. Langevarjurite maandumiskoht peab olema väljahüppe momendil õhusõidukist nähtav.
2. Langevarjuhüpete korraldajal peab olema maavaldaja luba maa kasutamiseks langevarjurite maandumiskohana.
3. Väljaspool tiheasustusala võivad B- ja kõrgema kategooria langevarjurid hüpata ka visuaalse nähtavuse puudumisel tingimusel, et väljahüppekoha määramiseks kasutatakse GPS-seadet, õhusõidukil on raadioside maandumiskohaga, vertikaalne nähtavus on vähemalt 800 m maapinnast ning langevarjurid kasutavad visuaalset kõrgusemõõtjat.

4. Maandumiskohas peavad olema tuule suunda ja tugevust näitavad vahendid, väljaarvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult C- ja D-kategooria langevarjurid.
5. Maandumiskohas peab olema tagatud esmaabi andmine, välja arvatud juhul, kui hüppel osalevad ainult C- ja D-kategooria langevarjurid.
6. Alalises langevarjuhüpete korraldamispaigas peab langevarjuritele kättesaadavas kohas olema skeem, kuhu on märgitud maandumiskohta ümbritsevad langevarjureid ohustada võivad takistused ja varumaandumiskohad.
7. Ilmastikutingimustele (sh veetemperatuurile) vastavaid päästeveste või muud kõrgendatud ujuvusega riietust ning omama ettevalmistust langevarju rakmetest vabanemiseks vees. Valves peab olema üks päästja koos päästevahenditega iga kuni 5 samal ajal õhus oleva langevarjuri kohta. Päästjad peavad olema saanud ettevalmistuse langevarjurite kiireks veest väljatoimetamiseks.

32. Tuul

1. Langevarjuhüppeid, välja arvatud dessanthüppeid, ei tohi sooritada, kui tuule kiirus mõõdetuna 2,5 m kõrgusel maapinnast ületab:
 - 1) langevarjur-õpilased ja A-kategooria langevarjurid: 6 m/s;
 - 2) B-kategooria langevarjurid: 8 m/s;
 - 3) C-kategooria langevarjurid: 10 m/s;
 - 4) D-kategooria langevarjurid: 11 m/s.
2. Dessanthüppeid ei tohi sooritada, kui tuule kiirus mõõdetuna 2,5 m kõrgusel maapinnast ületab 8 m/s.

33. Öised hüpped

Langevarjuhüppeid võib sooritada pimedal ajal, kui:

- 1) tuule kiirus mõõdetuna 2,5 m kõrgusel maapinnast ei ületa 4 m/s;
- 2) langevarjuri on vähemalt B-kategooria pädevus või dessanthüppe korral vähemalt 20 hüppe kogemus samatüübilise dessantvarjuga;
- 3) plaanitud maandumispaik on valgustatud viisil, mis võimaldab seda näha väljahüppekohas asuvast õhusõidukist;
- 4) põhi- või varulangevarjul on avamisautomaat;
- 5) langevarjuri on taskulamp kupli korrasoleku kontrollimiseks pärast avanemist, valgustatud ja/või heliline kõrgusemõõtja ning valgusallikas, mis võimaldab teda eemalt märgata.

34. Demonstratsioonhüpped

Langevarjuhüppeid rahvakogunemistele, lennundusüritustele või asulate territooriumil (demonstratsioonhüppeid) võib sooritada, kui:

- 1) langevarjuri on vähemalt B-kategooria pädevus või dessanthüppe korral vähemalt 20 hüppe kogemus samatüübilise dessantvarjuga;
- 2) langevarjur on enne hüppe sooritamist tutvunud plaanitud maandumisplatsi ja varumaandumisplatsidega;
- 3) kasutatav langevarjutüüp võimaldab tavaolukorras maanduda ettenähtud maandumisplatsile.

35. Hüpperaamat

1. Langevarjur, välja arvatud tandemõpilane, peab pidama hüpperaamatut, kuhu ta registreerib kronoloogilises järjekorras kõik sooritatud langevarjuhüpped.
2. Langevarjuri hüpperaamat peab langevarjuhüpete toimumise ajal olema hüppekohas.
3. Langevarjuhüpete korraldajal, instruktoril ja õhusõiduki kaptenil on õigus kontrollida langevarjuri hüpperaamatut enne langevarjuri lubamist õhusõidukisse.
4. Hüpperaamatusse kantakse langevarjuri:
 - 1) ees- ja perekonnanimi;
 - 2) sünniaeg;
 - 3) isikukood;
 - 4) telefoninumber;
 - 5) pädevuskategooria;
 - 6) lähedase isiku, kellele võib teatada langevarjuriga juhtunud õnnetusjuhtumist, nimi ja telefoninumber.
5. Iga sooritatud langevarjuhüppe kohta kantakse hüpperaamatusse:
 - 1) hüppe number;
 - 2) hüppe kuupäev;
 - 3) hüppe sooritamise koht;
 - 4) hüppe sooritamise kõrgus;
 - 5) vabalangemise aeg;
 - 6) hüppe liik;
 - 7) õhusõiduki, millest hüpe sooritati, tüüp või pardatähis;
 - 8) hüppel kasutatud langevarju tüüp;
 - 9) allkiri (õpilase hüppe kinnitab instruktor oma allkirja ja pädevustunnistuse numbriga);
 - 10) märkused õppe- ja treeninghüpete ning muu langevarjuhüppesse puutuva kohta (maandumine varuvarjuga ja takistustele, ohtlike olukordade tekitamine ja nendesse sattumine jms).
6. Langevarjur on vabastatud isikliku hüpperaamatu pidamise kohustusest juhul, kui langevarjuhüpete korraldaja peab hüpete registrit, mis
 - 1) sisaldab lõigetes 3 ja 4 nõutud andmeid;
 - 2) võimaldab instruktoril ja õhusõiduki kaptenil teostada lõikes 2 ette nähtud kontrolli;
 - 3) ning millest langevarjur võib saada tema hüppeid puudutava väljavõtte.
7. Hüpperaamatu sissekanded või punkti 5 kohase registri väljavõte on aluseks pädevuskategooriate omistamisel.

V peatükk Langevarjurite koolitamine

36. Koolitusmetoodikad

Koolitusmetoodikad on:

- 1) **dessantkoolitus** – koolitus, mille käigus õpilane sooritab dessanthüppe;

- 2) **IAD-koolitus** – koolitus, mille käigus õpilane kasutab põhivarjuna tiibvarju ning instruktor käivitab õpilase langevarju avamismehhanismi hetkel, kui õpilane eraldub õhusõidukist;
- 3) **SL-koolitus** – koolitus, mille käigus õpilane kasutab põhivarjuna tiibvarju ning instruktor ühendab õpilase langevarju avamismehhanismi õhusõidukiga viisil, mis tagab selle käivitumise hetkel, kui õpilane eraldub õhusõidukist;
- 4) **AFF-koolitus** – koolitus, mille käigus õpilane kasutab põhivarjuna tiibvarju ning õpilast saadab vabalangemises vähemalt üks instruktor, kes on valmis vajadusel korrigeerima tema kehaasendit ja/või käivitama tema langevarju avamismehhanismi;
- 5) **tandemkoolitus** – koolitus, mille käigus õpilane ja instruktor sooritavad tandemhüppe.

37. Koolitusorganisatsiooni personal

1. Koolitusülem vastutab koolitusprotsessi nõuetekohase läbiviimise eest. On kohustatud kontrollima ja nõudma koolitusloas esitatud tingimuste ning lennunduse ja langevarjuhüpete kohta käivate eeskirjade täitmist.
2. Instruktor viib läbi teooria- ja praktikatunde ning vastutab praktilise hüppekoolituse ohutu korraldamise eest. On kohustatud kontrollima, et hüppekoolituses osalejad täidaksid kõiki langevarjualaseid eeskirju ja juhendeid ning neil oleks vajalik teoreetiline ja praktiline ettevalmistus ning nad vastaksid pädevusnõuetele. Praktilist hüppekoolitust võib läbi viia ainult isik, kellel on kehtiv vastava koolitusmetoodika instruktori pädevus.
3. Maakoolitaja on vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud langevarjur, kes koolitusülema kirjalikul loal võib läbi viia dessant-, IAD-, SL- või AFF-koolituse maapealset osa. Dessantkoolituse puhul peab maakoolitaja olema sooritanud vähemalt 100 langevarjuhüpet. IAD-, SL- ja AFF-koolituse puhul peab maakoolitajal olema kehtiv C- või D-kategooria pädevustunnistus.
4. Varustusülem vastutab koolitusel ja langevarjuhüpetel kasutatava varustuse ja langevarjude korrasoleku ning langevarjude pakkijate, hoolde- ja remonditööde tegijatel vajaliku kvalifikatsiooni olemasolu ning juhendite ja eeskirjade täitmise eest.

38. Koolitusteatis

1. Langevarjurite alg- ja põhikoolitust võib korraldada ettevõtja või ühing (koolitusorganisatsioon), kes on esitanud Kontrollorganile kirjaliku koolitusteate.
2. Koolitusteatis peab sisaldama järgmist teavet:
 - 1) nimekiri Kontrollorganis kinnitatud koolitusprogrammidest, mille alusel koolitust korraldatakse;
 - 2) teoreetilise ja hüppekoolituse läbiviimise koht või kohad (aadressid ja/või lennuväljade nimed);
 - 3) koolitusülema, varustusülema ja kõigi instruktorite nimed, pädevuskategooriad ja kirjalikud nõusolekud vastavate ülesannete täitmiseks;
 - 4) õpilaste poolt hüppekoolituses kasutatavate langevarjude nimekiri.
3. Koolitusteatis kehtib selle esitamise kalendriaasta lõpuni.
4. Koolitusorganisatsioon teavitab Kontrollorganit koolitusteatises sisalduvate mistahes andmete muutumisest kirjalikult.

5. Täiendkoolitust võib korraldada koolitusülema loal ilma Kontrollorganit teavitamata.

39. Koolitusprogramm ja -protsess

1. Koolitusprogramm peab sisaldama teoreetilist ja praktilist maapealset ettevalmistust ning langevarjuhüpete sooritamist.
2. Koolitaja peab tagama õppeprotsessis vajalike õppeklasside, õppevahendite ja treeningseadmete ning langevarjuhüpete sooritamiseks vajaliku varustuse olemasolu.
3. Alg- ja põhikoolituse käigus peab koolitaja pidama teoreetiliste ja praktiliste tundide kohta päevikut, kuhu märgitakse osavõtjate andmed, tundide läbiviimise aeg, kohalolijad, tunni kestvus, teema, koolitaja nimi ja allkiri.
4. Enne esimest langevarjuhüpet peab langevarjur-õpilane sooritama eksami, mis koosneb kirjalikust teooriaeksamist ning õhusõidukist väljahüppe, õhus tegutsemise, maandumise ja varulangevarju kasutamise oskuste demonstreerimises instruktorile.
5. Langevarjur-õpilane peab koolitusprogrammi esimesele langevarjuhüppele eelneva osa uuesti läbima ja eksami uuesti sooritama, kui ta ei ole sooritanud oma esimest langevarjuhüpet 2 kuu jooksul pärast viimast eksamit või kui tema viimasest langevarjuhüppest on möödunud rohkem kui 6 kuud.
6. Algekoolituse programm peab rajanema ühele või mitmele paragrahvis 36 loetletud metoodikale.
7. Koolitaja võib koolitusprogrammi nimetamisel viidata kasutatava(te)le metoodika(te)le, kuid ei ole kohustatud seda tegema.

40. Varuvarjuprotseduuride harjutus

1. Koolitusprogramm peab sisaldama nii õppe- kui hüppeperioodil kõikide kategooriate langevarjurite ja instruktorite poolt kohustuslikult täidetava ohutusprogrammi treeninguid simulaatoritel, ohuolukordade matkimisel ja varulangevarju kasutamisel, kusjuures vaheaeg viimase ohustreeningu ja iga langevarjuhüppe vahel ei tohi ületada:
 - 1) õpilastel ning A- ja B-kategooria langevarjuritel 2 kuud;
 - 2) C- ja D-kategooria langevarjuritel 4 kuud;
 - 3) dessantkoolitusel kategooriast sõltumata 4 kuud.
2. Märkmed treeningute läbimise kohta tehakse langevarjuri hüpperaamatusse.
3. Käesolevas sättes nimetatud treeningu õigeaegse läbimiseta on langevarjuhüpete sooritamine keelatud.

VI peatükk

Langevarjuõnnetused ja -intsidendid

41. Langevarjuõnnetus

1. Langevarjuhüpete korraldaja peab langevarjuõnnetuse toimumisel:
 - 1) andma kannatanutele vajaduse ja võimaluse korral esmaabi;
 - 2) kutsuma viivitamatult välja kiirabi ja/või päästeteenistuse ning politsei;

- 3) võtma tarvitusele vajalikud meetmed, tagamaks sündmuskoha ja asitõendite puutumatus;
 - 4) registreerima sündmuse pealtnägijate nimed;
 - 5) teavitama esimesel võimalusel Kontrollorgani määratud isikut;
 - 6) täitma Kontrollorgani poolt kinnitatud blanketi „Teade langevarjuintsidendist“ ning esitama selle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 24 tunni jooksul langevarjuõnnetuse toimumisest kontrollorganile;
 - 7) täitma politsei ja Kontrollorgani antavaid juhiseid.
2. Kontrollorgan määrab 48 tunni jooksul langevarjuõnnetuse toimumisest langevarjunduse asjatundjad, kes osalevad langevarjuõnnetuse uurimises ekspertidena.

42. Langevarjuintsident

Langevarjuhüpete korraldaja peab langevarjuintsidendi toimumisel:

- 1) andma kannatanutele vajaduse ja võimaluse korral esmaabi ja/või kutsuma välja kiirabi;
- 2) täitma Kontrollorgani poolt kinnitatud blanketi „Teade langevarjuintsidendist“ ning esitama selle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 1 kuu jooksul langevarjuintsidendi toimumisest kontrollorganile.

VII peatükk Rakendussäte

46. Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused

Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused kehtivad neile märgitud kehtivusaja lõpuni, kui see ei ole otseses vastuolus käesolevate nõuete eesmärgiga.